

วิจัยคำเนิการวิจัย

ในการค้นคว้าวิจัย มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาคนคว้าเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ

1. ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการสร้างรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ในลักษณะของการใช้สื่อประสม มีเป้าหมายประสพการณ์ในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับโทรทัศน์วงจรปิด ตลอดจนทดลองจัดทำรายการโทรทัศน์ในการเรียนวิชา การผลิตและจัดรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ซึ่งเป็นวิชาเลือกในการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา โสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ศึกษาหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ 5 ซึ่งเป็นวิชาวิทยาศาสตร์ ในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ของกรมการฝึกหัดครู สุ่มตัวอย่าง เลือกบทเรียนที่จะนำมาสร้างรายการโทรทัศน์ 2 เรื่อง คือ เรื่อง นัยน์ตา และเรื่อง เครื่องฉายภาพ แบ่งเนื้อหาวิชาของทั้งสองเรื่องออกเป็นหน่วยย่อย ดังนี้

เรื่อง นัยน์ตา

1. บทนำ
2. ส่วนประกอบของนัยน์ตา
3. ความรู้สึกในการมองเห็นวัตถุ และการทำงานของนัยน์ตา
4. ความบกพร่องของนัยน์ตา และวิธีแก้ไข
5. การระวังรักษานัยน์ตา

เรื่อง เครื่องฉายภาพ

1. บทนำ
2. ประเภทของเครื่องฉายภาพ
3. ส่วนประกอบของเครื่องฉายภาพนิ่ง
4. การทำงาน และวิธีใช้เครื่องฉายภาพนิ่งระบบฉายโดยตรง และระบบฉายโดยอ้อม
5. ส่วนประกอบของเครื่องฉายภาพยนตร์
6. การทำงานของเครื่องฉายภาพยนตร์
7. เสียงของภาพยนตร์

ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมหลักของบทเรียนทั้งสองไว้ดังนี้

เรื่อง นัยน์ตา

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบอกชื่อส่วนประกอบสำคัญของนัยน์ตาจากแผนภูมิได้
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบอกลักษณะความบกพร่องของนัยน์ตา และวิธีการ

แก้ไขได้

เรื่อง เครื่องฉายภาพ

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบอกส่วนประกอบที่สำคัญของเครื่องฉายภาพชนิดต่าง ๆ
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้วัสดุและอุปกรณ์เกี่ยวกับเครื่องฉายต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

จากแผนภูมิได้

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อใช้ในการทดลอง ดังนี้

1. รายการโทรทัศน์สำหรับการศึกษาระดับปริญญาตรี 5 จำนวน 2 รายการ บันทึกไว้ด้วยเทปบันทึกภาพ รายการที่สร้างขึ้นนี้อยู่ในลักษณะการใช้สื่อประสม ซึ่งมีลักษณะการจัดสื่อประสมต่าง ๆ ดังตารางหน้าต่อไป

หน่วย	การบรรยาย	รูปภาพ	หุ่นจำลอง	สไลด์	ภาพยนตร์	ของจริง	Animated Caption
<u>นัยน์ตา</u>							
- บทนำ	/		/				
- ส่วนประกอบของนัยน์ตา	/		/		/		
- ความรู้สึกในการมองเห็นวัตถุและการทำงานของนัยน์ตา	/				/		/
- ความบกพร่องของนัยน์ตาและวิธีแก้ไข	/	/			/		
- การระวังรักษานัยน์ตา	/						/
<u>เครื่องฉายภาพ</u>							
- บทนำ	/					/	
- ประเภทของเครื่องฉาย	/			/	/		/
- ส่วนประกอบของเครื่องฉายภาพนิ่ง	/				/		
- การทำงานและวิธีใช้เครื่องฉายภาพทั้งระบบฉายโดยตรงและระบบฉายโดยอ้อม	/				/	/	/
- ส่วนประกอบของเครื่องฉายภาพยนตร์	/				/		
- การทำงานของเครื่องฉายภาพยนตร์	/				/		
- เสียงของภาพยนตร์	/				/		/

2. สร้างแบบประเมินผล แบบทดสอบ และแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น ดังนี้คือ
  1. แบบประเมินผลรายการโทรทัศน์
  2. แบบทดสอบเรื่องนัยน์ตา 20 ข้อ
  3. แบบทดสอบเรื่อง เครื่องฉายภาพ 15 ข้อ
  4. แบบสอบถามความคิดเห็นในการ เรียนการสอนโดยใช้รายการโทรทัศน์

ที่สร้างขึ้น

ขั้นที่ 3 นำเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์ที่สร้างขึ้น ตลอดจนแบบประเมินผล และแบบทดสอบต่าง ๆ เสนอผู้ควบคุมการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิรุพหิ์ ลีลาพฤษี เพื่อการตรวจแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้มีประสบการณ์ทางคำนำโทรทัศน์ และคณาจารย์สอนวิชาฟิสิกส์และวิทยาศาสตร์รวม 8 คน แต่ละคนมีประสบการณ์ 4 ถึง 6 ปี ทำการประเมินผล

ผลของการประเมิน รายการโทรทัศน์ที่สร้างขึ้นทั้งสองรายการ อยู่ในเกณฑ์ คือได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 74.78

การประเมินผลแบบทดสอบ ให้อาจารย์ซึ่งกำลังสอนวิชาวิทยาศาสตร์ 5 จำนวน 4 คน ทำการประเมินผล

ขั้นที่ 4 นำรายการโทรทัศน์ทั้งสองรายการไปทำการทดลองใช้กับผู้ที่มีใจเป็นตัวอย่าง ประชากร จำนวน 1 คน เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา วิทยาลัยครูพิบูลสงครามพิษณุโลก ที่ยังไม่ได้เรียนวิชานี้มาก่อน เพื่อหาประสิทธิภาพ และข้อบกพร่องที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยใช้ระยะเวลาทดลอง 10 วัน ให้ผู้เรียนปฏิบัติดังนี้

1. คอบแบบทดสอบทั้งสองชุด
2. ดูรายการโทรทัศน์ ปฏิบัติตามคำแนะนำต่าง ๆ
3. คอบแบบทดสอบอีกครั้งหลังจากดูรายการแต่ละรายการ
4. คอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น
5. หลังจากนั้นอีก 10 วัน ให้คอบแบบทดสอบทั้งสองชุด อีกครั้งหนึ่ง เพื่อวัดความทรงจำในการ เรียนจากรายการโทรทัศน์

ขั้นที่ 5 ทำการทดลองจริงกับนักศึกษาที่ยังไม่เคยเรียนวิชานี้มาก่อน โดยใช้จำนวน นักศึกษา 26 คน สุ่มตัวอย่างประชากรโดยใช้วิธี สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

ขั้นที่ 6 นำข้อมูลที่ไ้จากการทดลองมาวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการดังนี้

1. แบบประเมินผลรายการโทรทัศน์แต่ละรายการคิดเป็น ค่าร้อยละ
2. คะแนนจากแบบทดสอบทั้งสองชุดหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากสูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum X}{N} \quad 1$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{x})^2}{N}} \quad 2$$

X = คะแนนทดสอบ

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้ง N จำนวน

$\bar{x}$ = มัชฌิมเลขคณิต

N = จำนวนประชากร

S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนและหลังการเรียน โดยใช้รายการโทรทัศน์
เปรียบเทียบผลการทดสอบ เมื่อเรียนจากรายการโทรทัศน์จบแล้ว และหลังจาก
ที่เรียนจบแล้ว 10 วัน

¹ ประคอง วรรณสุต, สถิติประยุกต์สำหรับครู (พระนคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, 2515), หน้า 40.

² เรืองเกียรติ, หน้า 49.

โดยใช้การคำนวณอัตราส่วนวิกฤติ t-test จากสูตร

$$t = \frac{\bar{d}}{\frac{S.D._d}{\sqrt{N-1}}}$$

$$\bar{d} = \text{มัธยิมเลขคณิตของผลต่างของคะแนน} = \frac{\sum d}{N}$$

$$S.D._d = \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่าง}$$

$$= \sqrt{\frac{\sum d^2}{N} - \left(\frac{\sum d}{N}\right)^2}$$

$$d = \text{ผลต่างระหว่างคะแนนทดสอบ}$$

$$\sum d = \text{ผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนทดสอบ}$$

$$N = \text{จำนวนประชากร}$$

$$t = \text{อัตราส่วนวิกฤติ}$$

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 95-96.